

З А К О Н
О ОБАВЕЗНОМ ОСИГУРАЊУ У САОБРАЋАЈУ
(Пречишћени текст)¹

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се обавезно осигурање у саобраћају, оснива се Гарантни фонд, уређује се његова надлежност и начин финансирања и поверавају се јавна овлашћења Удружењу осигуравача Србије (у даљем тексту: Удружење).

Врсте обавезног осигурања у саобраћају

Члан 2.

Врсте обавезног осигурања у саобраћају (у даљем тексту: обавезно осигурање), у смислу овог закона, су:

- 1) осигурање путника у јавном превозу од последица несрећног случаја;
- 2) осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима;
- 3) осигурање власника ваздухоплова од одговорности за штету причињену трећим лицима и путницима;
- 4) осигурање власника чамаца од одговорности за штету причињену трећим лицима.

Под власником из става 1. овог члана подразумева се и корисник или друго лице на које је регистровано превозно средство у складу са прописима.

Осигурањем власника превозног средства од одговорности за штету нанесену трећим лицима покривене су, под условима и на начин прописан овим законом, штете које то превозно средство причини трећим лицима, независно од тога ко управља превозним средством.

Значење појединих појмова

Члан 3.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следеће значење:

- 1) „саобраћајна незгода” је догађај у коме је настала штета због употребе превозног средства;
- 2) „превозно средство” које обухвата моторно возило, ваздухоплов, чамац и друго превозно средство предвиђено овим законом има значење утврђено законом којим се уређује одговарајућа врста саобраћаја, с тим што моторно возило обухвата и прикључно возило;
- 3) „корисник превозног средства” је физичко или правно лице које вољом власника користи превозно средство;

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 51/2009) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС”, бр. 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука Уставног суда.

4) „одговорно друштво за осигурање” је друштво за осигурање са којим је власник превозног средства, којим је проузрокована штета, закључио уговор о обавезном осигурању;

5) „оштећено лице” је свако лице које има право на накнаду штете на основу овог закона;

6) „Мултилатерални споразум” је споразум закључен између националних бироа осигурања држава чланица Европског привредног простора и других придружених држава, према коме сваки национални биро осигурања гарантује за штете које настану на његовом подручју употребом моторног возила које се уобичајено налази на територији друге државе потписнице споразума, без обзира да ли су та возила осигурана или не;

7) „територија на којој се моторно возило уобичајено налази” представља територију државе чланице Европске уније:

– чију регистарску таблицу моторно возило носи, без обзира да ли су таблице трајне или привремене,

– у којој је издата ознака осигурања или знак распознавања сличан регистарској табlici коју моторно возило носи, у случају кад регистрација за одређени тип тог возила није потребна,

– у којој корисник моторног возила има пребивалиште, у случају кад за одређени тип тог возила није потребна регистарска таблица нити други знак распознавања сличан регистарској табlici,

– у којој се саобраћајна незгода догодила, у случају кад моторно возило које је учествовало у саобраћајној незгоди нема никакву регистарску таблицу или има регистарску таблицу која не одговара или више не одговара возилу;

8) „Специјално право вучења (Special Drawing Rights – у даљем тексту: SDR)” је обрачунска јединица коју одређује Међународни монетарни фонд;

9) „Највиша допуштена маса ваздухоплова при узлетању (Maximum Take Off Mass – у даљем тексту: МТОМ)” је највиша допуштена маса ваздухоплова при полетању која одговара одобреној маси специфичној за сваки тип ваздухоплова и која је утврђена у уверењу о пловидбености ваздухоплова.

Уговор о обавезном осигурању

Члан 4.

Власници превозних средстава којима се обавља јавни превоз путника и власници других превозних средстава из члана 2. став 1. овог закона, дужни су да закључе уговор о обавезном осигурању пре него што се превозно средство стави у саобраћај.

У случају покретања стечајног поступка над друштвом за осигурање, закључени уговори о обавезном осигурању остају на снази до истека времена на које су закључени.

Дејство уговора о обавезном осигурању

Члан 5.

Друштво за осигурање дужно је да закључи уговор о обавезном осигурању у складу са условима осигурања и тарифама премија који су на снази у време закључења тог уговора.

Друштво за осигурање не може одбити понуду за закључење уговора о обавезном осигурању ако уговорач осигурања прихвата услове осигурања и тарифу премија друштва за односну врсту осигурања који важе у време достављања понуде за закључење уговора о осигурању.

Услови осигурања саставни су део уговора о обавезном осигурању и друштво за осигурање дужно је да исте уручи уговарачу осигурања при закључењу уговора.

Одредбе услова осигурања којима се утврђују мања права оштећених лица од права предвиђених овим законом, немају правно дејство.

Обавеза друштва за осигурање из уговора о обавезном осигурању почиње по истеку двадесет четвртог часа дана који је у исправи о осигурању наведен као почетак осигурања, а престаје по истеку двадесет четвртог часа дана који је у исправи о осигурању наведен као дан истека трајања осигурања, ако није друкчије уговорено.

Обавештавање о условима осигурања и тарифама премија

Члан 6.

Друштво за осигурање дужно је да достави Народној банци Србије услове обавезног осигурања, тарифу и премијски систем са техничким основама премије тог осигурања, најкасније 90 дана пре почетка примене, и то искључиво ради провере њихове усаглашености са прописима, актуарским начелима и правилима струке осигурања.

Друштво за осигурање истовремено доставља Народној банци Србије и мишљење овлашћеног актуара о довољности премије осигурања за трајно измирење свих обавеза из уговора о обавезном осигурању и трошкова спровођења тог осигурања, као и трогодишњи пословни план друштва који показује довољност обрачунатих премија.

Ако Народна банка Србије утврди да услови осигурања, тарифа и премијски систем осигурања из става 1. овог члана нису сачињени у складу са прописима, актуарским начелима и правилима струке осигурања, издаје налог друштву за осигурање да их усклади са истима у року од 30 дана.

Ако Народна банка Србије изда налог из става 3. овог члана, друштво за осигурање не може примењивати услове обавезног осигурања и премијски систем тог осигурања због којих је тај налог издат, до испуњења налога из тог става.

Сума осигурања и осигурана сума

Члан 7.

Обавеза друштва за осигурање по основу обавезног осигурања ограничена је сумом осигурања, односно осигураном сумом важећом на дан настанка штетног догађаја, ако уговором о осигурању није уговорена виша сума.

Сума осигурања, односно осигурана сума из става 1. овог члана представља максималну обавезу друштва за осигурање, по једном штетном догађају.

Динарска противвредност суме осигурања, односно осигуране суме, одштетног захтева за мале штете и учешћа у штети из члана 92. став 2. овог закона, обрачунава се по средњем курсу Народне банке Србије на дан настанка штетног догађаја.

Обавезе власника, односно лица које управља превозним средством

Члан 8.

Лице које управља превозним средством (у даљем тексту: возач) дужно је да за време употребе превозног средства у саобраћају има полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о осигурању који мора предпочити на захтев овлашћеног службеног лица.

У случају кад превозним средством управља возач који није власник тог превозног средства, власник превозног средства дужан је да возачу омогући да за време употребе превозног средства

има полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о осигурању, а власник моторног возила и Европски извештај о саобраћајној незгоди.

Изузетно од става 1. овог члана, лице које управља ваздухопловом дужно је да полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о обавезном осигурању из члана 2. став 1. тач. 1) и 3) овога закона предочи на захтев овлашћеног службеног лица пре полетања или после слетања ваздухоплова.

У случају саобраћајне незгоде, возач је дужан да свим учесницима саобраћајне незгоде који имају право подношења одштетног захтева по овом закону, да личне податке и податке о обавезном осигурању.

Обавеза прикупљања података од стране друштва за осигурање

Члан 9.

Друштво за осигурање дужно је да прикупља, обрађује и чува податке о осигураницима, осигураним превозним средствима, штетним догађајима и ликвидацији штета, по основу обавезног осигурања.

У обављању посла из става 1. овог члана друштво за осигурање организује, чува и одржава базу података:

- 1) о осигураницима;
- 2) о превозним средствима;
- 3) о штетним догађајима;
- 4) за процену и ликвидацију штета.

Подаци из става 2. овог члана прикупљају се, обрађују, чувају и користе, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и прописима о начину прикупљања, чувања и достављања података из области осигурања, предвиђеним овим законом.

Удружење ближе прописује садржину података из става 2. овог члана и начин њиховог прикупљања, чувања и достављања.

Начин прикупљања, чувања и коришћења базе података друштва за осигурање

Члан 10.

Подаци из члана 9. став 2. овог закона прикупљају се непосредно од лица на која се ти подаци односе и од других лица (учесника и сведока штетног догађаја).

Кад о подацима из става 1. овог члана одговарајуће евиденције воде органи надлежни за безбедност саобраћаја, правосудни органи, организације за здравствено, пензијско и инвалидско осигурање, здравствене установе и установе за социјални рад, подаци се прибављају од тих органа и организација.

Органи, организације и појединци који поседују податке или базе података из става 1. овог члана дужни су да, на захтев, проследе те податке друштву за осигурање.

Подаци из става 1. овог члана чувају се десет година по истеку уговора о осигурању, односно по окончању поступка накнаде штете.

Податке из става 1. овог члана могу користити, без накнаде, и оштећена лица, приликом подношења захтева за накнаду штете друштву за осигурање.

Изузетак од обавезног осигурања

Члан 11.

Одредбе овог закона не односе се на превозна средства Војске Србије.

Примена одредаба Закона о осигурању

Члан 12.

На оснивање, пословање и вршење надзора над пословањем друштва за осигурање које обавља послове обавезног осигурања, примењују се одредбе закона којим се уређује делатност осигурања (у даљем тексту: Закон о осигурању), ако овим законом поједина питања нису друкчије уређена.

Примена других закона

Члан 13.

На уговоре о обавезном осигурању примењује се закон којим се уређују облигациони односи и други одговарајући закони којима се уређују уговори у појединим врстама осигурања, ако овим законом поједина питања нису друкчије уређена.

II. ОСИГУРАЊЕ ПУТНИКА У ЈАВНОМ ПРЕВОЗУ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕСРЕЋНОГ СЛУЧАЈА

Обавеза осигурања путника у јавном превозу од последица несрећног случаја

Члан 14.

Власници превозних средстава којима се обавља јавни превоз путника дужни су да закључе уговор о осигурању путника у јавном превозу од последица несрећног случаја.

Уговор из става 1. овог члана дужни су да закључе власници:

- 1) аутобуса којим се обавља јавни превоз у градском, приградском, међуградском и међународном линијском и ванлинијском превозу;
- 2) аутобуса којим се обавља превоз запослених на посао и са посла;
- 3) аутобуса којим се обавља превоз деце и ученика до предшколских, односно школских установа и од предшколских, односно школских установа;
- 4) аутобуса за превоз туриста;
- 5) путничких аутомобила којима се обавља ауто-такси превоз и „рент-а-кар” возила;
- 6) шинских возила за превоз путника;
- 7) свих врста пловних објеката, којима се на редовним линијама или слободно превозе путници, укључујући и крстарења и превоз туриста;
- 8) свих врста „рент-а-кар” пловних објеката из тачке 7) овог става;
- 9) ваздухоплова чија је намена јавни авио-превоз (редовни, чартер, авио-такси);
- 10) туристичких ваздухоплова који се користе за краће прелете и панорамске летове и „рент-а-кар” ваздухоплова;
- 11) других превозних средстава, без обзира на врсту погона, којима се превозе путници, уз наплату превоза, у виду регистроване делатности.

Закључење уговора из става 1. овог члана, не искључује обавезу закључења уговора о осигурању од одговорности.

Дозвола за стављање у саобраћај, односно други акт надлежног органа којим се утврђује способност за стављање у саобраћај превозног средства из става 2. овог члана може се издати по подношењу доказа том органу о закљученом уговору о осигурању из става 1. овог члана.

Власник превозног средства из става 2. овог члана, дужан је да на видном месту у превозном средству и возној карти назначи податке о закљученом уговору о осигурању из става 1. овог члана, а нарочито назив друштва за осигурање и права путника по основу тог уговора.

Појам путника у јавном превозу

Члан 15.

Путници у јавном превозу, у смислу овог закона, су:

- 1) лица која се налазе у превозном средству којим се обавља јавни превоз и која имају намеру да путују, без обзира да ли су купила возну карту или нису;
- 2) лица која се налазе у кругу станице, пристаништа, луке, аеродрома или у непосредној близини превозног средства, пре укрцавања, која имају намеру да путују;
- 3) лица која су обавила путовање и напустила превозно средство, а налазе се у непосредној близини превозног средства, у кругу станице, пристаништа, луке или аеродрома.

Путницима из става 1. овог члана сматрају се и лица која имају право на бесплатну вожњу.

Путницима из става 1. овог члана не сматрају се лица којима је место рада на превозном средству.

Висина осигуране суме

Члан 16.

Износ најниже осигуране суме на коју може бити уговорено осигурање путника у јавном превозу од последица несрећног случаја, по једном путнику утврђује Влада, на предлог Народне банке Србије.

Осигурана сума из става 1. овог члана не може бити нижа од:

1) за случај смрти путника	8.000 евра;
2) за случај трајног губитка опште радне способности (инвалидитета) путника	16.000 евра;
3) за случај привремене спречености за рад и стварних и нужних трошкова лечења путника	4.000 евра.

Одлука из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Право на исплату осигуране суме

Члан 17.

Путник кога задеси несрећни случај, односно одређени корисник према условима осигурања у случају смрти путника, има право да захтева да друштво за осигурање са којим је закључен уговор о осигурању из члана 14. став 1. овог закона, непосредно њему изврши своју обавезу из уговора о осигурању.

Ако власник превозног средства није закључио уговор о осигурању из члана 14. став 1. овог закона, или је закључио уговор о осигурању са друштвом за осигурање над којим је покренут

стечајни поступак, а десио се несрећни случај, лице из става 1. овог члана може захтевати исплату осигуране суме из средстава Гарантног фонда, у складу са одредбама овог закона.

Право на осигурану суму из члана 16. овог закона има путник, односно корисник осигурања, независно од тога да ли има право на накнаду штете по основу одговорности превозиоца.

III. ОСИГУРАЊЕ ВЛАСНИКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕНУ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

1. Уговор о осигурању од аутоодговорности и његово дејство

Обавеза осигурања од аутоодговорности

Члан 18.

Власник моторног возила дужан је да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету коју употребом моторног возила причини трећим лицима услед смрти, повреде тела, нарушавања здравља, уништења или оштећења ствари, осим за штете на стварима које је примио на превоз (у даљем тексту: осигурање од аутоодговорности).

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, осигурање од аутоодговорности покрива и штете на стварима које су примљене на превоз, уколико те ствари служе за личну употребу лица која су се налазила у возилу.

Под штетом из става 1. овог члана, подразумева се и штета која је причињена трећем лицу услед пада ствари са моторног возила.

Уговор о осигурању од аутоодговорности – полиса осигурања

Члан 19.

Уговор о осигурању од аутоодговорности – полиса осигурања једнообразна је за територију Републике Србије.

Садржину обрасца полисе осигурања из става 1. овог члана и начин вођења евиденције преузетих полиса прописује Народна банка Србије.

Образац полисе осигурања из става 1. овог члана штампа Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца.

Закључење уговора о осигурању од аутоодговорности и регистрација моторног возила

Члан 20.

Власник моторног возила, чије возило подлеже обавези регистрације, дужан је да, при регистрацији моторног возила, продужењу регистрације и издавању пробних таблица, органу надлежном за регистрацију поднесе доказ о закљученом уговору о осигурању од аутоодговорности.

Власник моторног возила које не подлеже обавези регистрације сваке године дужан је да закључи уговор о осигурању од аутоодговорности приликом добијања одговарајуће дозволе за употребу и да обнавља то осигурање за све време док је моторно возило у саобраћају.

Лица која немају право на накнаду штете

Члан 21.

Право на накнаду штете, по основу осигурања од аутоодговорности, нема:

- 1) власник моторног возила чијом му је употребом причињена штета, за штете на стварима;
- 2) возач моторног возила чијом му је употребом причињена штета;
- 3) лице које је својеволјно ушло у моторно возило чијом му је употребом причињена штета, а које је знало да је то возило противправно одузето;
- 4) лице које је штету претрпело:

(1) употребом моторног возила за време званично одобрених ауто-мото и картинг такмичења и делова тих такмичења на затвореним стазама, на којима је циљ постизање максималне брзине, као и на пробама (тренингу) за та такмичења,

(2) услед дејства нуклеарне енергије током превоза нуклеарног материјала, односно услед дејства опасног терета током његовог транспорта,

(3) услед војних операција, војних маневара, побуна или терористичких акција, ако постоји узрочна веза између тих дејстава и настале штете.

Висина суме осигурања

Члан 22.

Износ најниже суме осигурања на коју може бити уговорено осигурање од аутоодговорности утврђује Влада, на предлог Народне банке Србије.

Износ из става 1, овог члана не може бити нижи од:

- 1) за штету на лицима, по једном штетном догађају,
без обзира на број оштећених лица 1.000.000 евра;
- 2) за штету на стварима, по једном штетном
догађају, без обзира на број оштећених лица 200.000 евра.

Друге најниже суме осигурања на које може бити уговорено осигурање дефинисане критеријумима из члана 26. за новчану накнаду штета на лицима утврђује Влада Републике Србије на предлог Народне банке Србије.

Ако има више оштећених лица, а укупна накнада штете је већа од износа из става 1. овог члана, права оштећених лица према друштву за осигурање сразмерно се смањују, до износа из тог става.

Одлука из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Обавештење о саобраћајној незгоди

Члан 23.

Власник моторног возила, односно учесник у саобраћајној незгоди, дужан је да одговорно друштво за осигурање обавести о саобраћајној незгоди у року од 15 дана од дана када се догодила саобраћајна незгода.

Захтев за накнаду штете и право на подношење тужбе

Члан 24.

Потраживање по основу осигурања од аутоодговорности оштећено лице остварује подношењем одштетног захтева непосредно друштву за осигурање.

Оштећено лице може поднети захтев за накнаду штете друштву за осигурање са којим је то лице закључило уговор о осигурању од аутоодговорности, ако је таква могућност предвиђена тим уговором, сагласно актима пословне политике друштва.

Ако друштво за осигурање не достави образложену понуду за накнаду штете, односно обавештење из члана 25. став 5. овог закона у року од 90 дана од дана пријема одштетног захтева, односно не исплати малу штету у року из члана 27. овог закона, оштећено лице може поднети тужбу суду и о томе обавестити Народну банку Србије.

Тужба из става 3. овог члана достављена пре истека рока из става 3. овог члана сматра се преурањеном.

Друштво за осигурање дужно је да захтев из става 1. овог члана евидентира у посебној књизи штета са даном пријема захтева, по редоследу пријема.

У случају накнаде штете по захтеву из става 2. овог члана, друштво за осигурање које је исплатило штету има право на регрес од друштва за осигурање чији је осигураник одговоран за штету.

Поступак и рокови за одлучивање о захтеву за накнаду штете

Члан 25.

Друштво за осигурање је дужно да у року од 14 дана од дана пријема одштетног захтева утврди основ и висину тог захтева, да достави подносиоцу захтева образложену понуду за накнаду штете и да исплати накнаду штете.

Уколико поднети одштетни захтев није потпун, друштво за осигурање је дужно да се у року од осам дана од дана пријема захтева писмено обрати подносиоцу захтева и затражи комплетирање документације.

Изузетно од става 1. овог члана, ако у року од 14 дана од дана пријема одштетног захтева није могуће утврдити основ и висину тог захтева, друштво за осигурање је дужно да их утврди у року од 45 дана од дана пријема тог захтева за штету на стварима, а у року од 90 дана од дана пријема тог захтева за штету на лицима и да достави подносиоцу захтева образложену понуду за накнаду штете, а у даљем року од 14 дана да исплати накнаду штете.

У случају када је понуђена висина накнаде штете из ст. 1. и 3. овог члана мања од потраживања оштећеног лица, друштво за осигурање је дужно да оштећеном лицу понуди и изврши исплату неспорног дела своје обавезе на име предујма, у роковима утврђеним тим ставовима. Прихватање неспорног дела накнаде штете не утиче на право на потраживање спорног дела накнаде.

У случају када друштво за осигурање оцени да нема основа за накнаду штете о томе ће писмено, са образложењем, обавестити подносиоца одштетног захтева, у року од осам дана од утврђивања непостојања основа, а сагласно роковима за одлучивање о одштетном захтеву утврђеним одредбама ст. 1. и 3. овог члана.

Накнада штета на лицима

Члан 26.

Друштво за осигурање новчану накнаду штета на лицима утврђује применом прописаних критеријума за накнаду те штете.

Накнада мале штете

Члан 27.

Штете за које одштетни захтев износи мање од 1.000 евра у динарској противвредности и за које су уз захтев достављени докази на основу којих се може утврдити обавеза друштва за осигурање, сматрају се малим штетама.

Друштво за осигурање је дужно да накнаду штете из става 1. овог члана исплати у року од осам дана од дана пријема захтева.

Друштво за осигурање је дужно да штету исплати у року из става 2. овог члана и у случају кад у поступку накнаде штете утврди да је износ штете до 1.000 евра у динарској противвредности, иако захтев за накнаду штете није опредељен као захтев за накнаду штете из става 1. овог члана.

Приговор и суброгација друштва за осигурање

Члан 28.

Кад оштећено лице поднесе одштетни захтев друштву за осигурање, друштво не може у одговору на такав захтев истицати приговоре које би на основу закона или уговора о осигурању могло истаћи према осигуранику због непридржавања закона или уговора.

Друштво за осигурање које накнади штету оштећеном лицу ступа у његово право према лицу одговорном за штету, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка, ако обавеза друштва није наступила према условима уговора о осигурању од аутоодговорности.

Накнада штете у случају губитка права из осигурања

Члан 29.

Осигурано лице губи права из осигурања у следећим случајевима:

- 1) ако возач није користио моторно возило у складу са његовом наменом;
- 2) ако возач није имао возачку дозволу за управљање моторним возилом одређене категорије, осим ако је возилом управљало лице које је кандидат за возача за време обуке за управљање возилом, уз поштовање прописа којима је та обука регулисана;
- 3) ако је возачу одузета возачка дозвола или је искључен из саобраћаја или му је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом, односно заштитна мера забране употребе иностране возачке дозволе на територији Републике Србије;
- 4) ако је возач управљао моторним возилом под утицајем алкохола изнад дозвољене границе, опојних дрога, односно забрањених лекова или других психоактивних супстанци;
- 5) ако је возач штету проузроковао намерно;
- 6) ако је штета настала због тога што је моторно возило било технички неисправно, а та је околност возачу возила била позната;
- 7) ако је возач после саобраћајне незгоде напустио место догађаја, а да није дао своје личне податке и податке о осигурању.

Губитак права из осигурања на основу става 1. овог члана нема утицаја на право оштећеног лица на накнаду штете.

Друштво за осигурање које накнади штету оштећеном лицу из става 2. овог члана, ступа у права оштећеног лица према лицу које је одговорно за штету, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Накнада штете коју проузрокује неовлашћено лице

Члан 30.

Осигурањем од аутоодговорности обухваћене су, у складу са одредбама овог закона, и штете проузроковане употребом моторног возила које је користило, односно којим је управљало неовлашћено лице.

Друштво за осигурање које накнади оштећеном лицу штету из става 1. овог члана, ступа у права оштећеног лица према лицу које је одговорно за штету, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Европски извештај о саобраћајној незгоди

Члан 31.

У случају саобраћајне незгоде, учесници су дужни да попуне, потпишу и међусобно размене Европски извештај о саобраћајној незгоди, сагласно закону којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима. Уредно попуњен Европски извештај о саобраћајној незгоди оштећено лице и осигураник могу користити као одштетни захтев по основу осигурања од аутоодговорности.

Друштво за осигурање дужно је да уговарачу осигурања, уз полису осигурања од аутоодговорности, уручи Европски извештај о саобраћајној незгоди.

За време употребе моторног возила у саобраћају, возач је дужан да има Европски извештај о саобраћајној незгоди и да га предочи на захтев овлашћеног службеног лица.

Промена власника моторног возила

Члан 32.

Ако се у току важења уговора о осигурању од аутоодговорности промени власник моторног возила, права и обавезе из тог уговора прелазе на новог власника и трају до истека текућег периода осигурања.

Територијална важност осигурања од аутоодговорности

Члан 33.

Осигурање од аутоодговорности покрива штете настале на територији држава чланица Европске уније и територији држава чланица Система међународне карте осигурања или држава чији је национални биро осигурања потписник Мултилатералног споразума, без плаћања додатне премије осигурања.

Накнада штете проузроковане у иностранству

Члан 34.

Одговорно друштво за осигурање дужно је да накнади штету која је употребом моторног возила проузрокована на територији држава чланица Европске уније и територији држава чланица Система међународне карте осигурања или држава чији је национални биро осигурања потписник Мултилатералног споразума, до висине одређене прописима о осигурању од аутоодговорности државе у којој је штета настала. Ако је најнижа сума осигурања те државе нижа од суме осигурања из члана 22. овог закона, штета ће се накнадити до износа из тог члана.

Ако одговорно друштво за осигурање из става 1. овог члана не исплати накнаду штете, штету ће накнадити Удружење.

За штету коју проузрокује возач неосигураног моторног возила које се уобичајено налази на територији Републике Србије на територији држава чланица Европске уније или држава чији је национални биро осигурања потписник Мултилатералног споразума или државе у којој регистарска таблица замењује важећу међународну исправу о осигурању од аутоодговорности, одговара Гарантни фонд, у складу са закљученим међународним споразумима.

Истицање регресних захтева правних лица из области социјалног осигурања

Члан 35.

Правна лица која обављају послове здравственог, пензијског и инвалидског осигурања могу, на име исплаћених обавеза за своје осигуранике, према друштву за осигурање истицати регресне захтеве по основу осигурања од аутоодговорности у износу стварне штете, до износа највише обавезе друштва, у случајевима кад те захтеве, према одговарајућим прописима, могу истицати према лицу одговорном за штету.

Стварном штетом из става 1. овог члана сматрају се трошкови лечења и други нужни трошкови проузроковани лечењем, као и сразмеран износ пензије оштећеног лица односно чланова његове породице, а који се одређује у капитализованом износу према преосталом времену стажа осигурања и годинама живота лица потребних за стицање права на старосну пензију.

Друштво за осигурање дужно је да 5% бруто премије осигурања од аутоодговорности уплаћује на рачун правног лица које обезбеђује и спроводи обавезно здравствено осигурање (у даљем тексту: Републички фонд) у складу са законом којим се уређује обавезно здравствено осигурање.

Процент из става 3. овог члана обрачунат на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности у претходном месецу друштво за осигурање уплаћује до 20. у месецу.

Уплатом износа из става 3. овог члана сматра се да су измирене све стварне штете из става 2. овог члана према Републичком фонду.

2. Накнада штете проузроковане употребом моторног возила иностране регистрације

Међународна исправа о осигурању од аутоодговорности

Члан 36.

Возач који улази на територију Републике Србије моторним возилом које се уобичајено налази на територији државе чији национални биро осигурања није потписник Мултилатералног споразума, дужан је да има ваљану међународну исправу о осигурању од аутоодговорности која важи за територију Европске уније или неки други доказ о постојању таквог осигурања.

Међународну исправу из става 1. овог члана, за моторно возило које се уобичајено налази на територији државе чији је национални биро осигурања потписник Мултилатералног споразума, замењује регистарска таблица.

У случају кад је моторно возило послато са територије државе чланице Европске уније на територију Републике Србије, сматра се да се ризик налази у Републици Србији за време од тридесет дана од непосредног пријема возила од стране купца, и кад возило није регистровано у Републици Србији.

Ваљаност међународне исправе о осигурању од аутоодговорности

Члан 37.

Међународном исправом и доказом из члана 36. став 1. овог закона сматра се исправа и доказ чију ваљаност признаје Удружење, у складу са закљученим међународним споразумима.

Удружење је гарант за обавезе засноване на исправи из става 1. овог члана, до износа из члана 22. овог закона.

Гранично осигурање

Члан 38.

Возач моторног возила које се уобичајено налази на територији државе чији национални биро осигурања није потписник Мултилатералног споразума који нема ваљану међународну исправу или доказ о постојању осигурања од аутоодговорности из члана 36. овога закона, дужан је да закључи уговор о осигурању од аутоодговорности (гранично осигурање) које важи на територији држава чланица Европске уније с важношћу за време његовог боравка на територији државе чланице Европске уније, а најмање на 15 дана.

Надзор над испуњавањем обавеза возача моторног возила са иностраном регистрацијом из става 1. овог члана и из члана 36. овог закона, спроводи орган надлежан за унутрашње послове. Кад моторна возила, која се уобичајено налазе на територији друге државе чланице Европске уније или треће државе, улазе у Републику Србију са територије друге државе чланице, орган надлежан за унутрашње послове обавља надзор несистематичним проверавањем, које није усмерено искључиво на проверавање осигурања од аутоодговорности.

Накнада штете проузроковане употребом моторног возила иностране регистрације

Члан 39.

Лице коме је причињена штета употребом моторног возила иностране регистрације на територији Републике Србије, за које постоји ваљана међународна исправа или други доказ о осигурању од аутоодговорности, подноси одштетни захтев друштву за осигурање које је добило овлашћење Удружења за обављање послова који произлазе из међународног споразума о осигурању власника моторних возила од одговорности за штете настале употребом моторних возила у земљи или иностранству.

Ако је најнижа сума осигурања те државе виша од суме осигурања из члана 22. овог закона, штета ће се накнадити до износа на који је закључено осигурање, односно у складу са полисом осигурања моторног возила иностране регистрације.

Ако друштво за осигурање коме је поднет одштетни захтев из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана пријема тог захтева не исплати накнаду штете, оштећено лице има право да одштетни захтев поднесе Удружењу.

Ако Удружење не исплати накнаду штете у року од 30 дана од дана пријема одштетног захтева, оштећено лице може поднети тужбу против Удружења или друштва за осигурање из става 1. овог члана и о томе обавестити Народну банку Србије.

Накнада штете по основу граничног осигурања

Члан 40.

Штету проузроковану употребом моторног возила иностране регистрације, чији се власник осигурао од аутоодговорности код домаћег друштва за осигурање, накнађује то друштво, према одредбама овог закона које важе за осигурање власника моторног возила домаће регистрације.

Накнада штете од неосигураног моторног возила иностране регистрације

Члан 41.

Штету која је проузрокована употребом моторног возила иностране регистрације, чији се власник није осигурао од аутоодговорности, накнађује Гарантни фонд.

3. Премија за обавезно осигурање – премијски систем

Утврђивање и прописивање премије за обавезно осигурање

Члан 42.

Друштво за осигурање дужно је да обрачун премије за сваку тарифну групу премијског система обавезног осигурања врши на основу одговарајућих података за ту тарифну групу.

Податке за обрачун премије за сваку тарифну групу премијског система чине подаци о закљученим уговорима о осигурању, пријављеним, решеним, исплаћеним и резервисаним штетама, трошковима у вези са решавањем и исплатом штета, као и остали подаци потребни за процену ризика и утврђивање премије.

Податке из става 2. овог члана друштво за осигурање дужно је да доставља Удружењу, у року који пропише то удружење.

Удружење обрађује податке из става 2. овог члана и објављује их на свом веб сајту најмање једном годишње.

Бонус-малус систем

Члан 43.

Друштво за осигурање дужно је да у свој премијски систем, односно тарифу укључи и приликом закључивања осигурања од аутоодговорности примењује бонус-малус систем.

Основне критеријуме бонус-малус система, податке за примену тог система, као и највиши бонус, утврђује Народна банка Србије.

Друштво за осигурање може да утврди и друге додатне критеријуме који нису у супротности са критеријумима из става 2. овог члана.

4. Продаја полиса осигурања и пословање друштва за осигурање

Члан 44.

Продају полиса осигурања од аутоодговорности, поред лица предвиђених Законом о осигурању, могу обављати и правна лица која су у складу са прописима о безбедности саобраћаја на путевима овлашћена за вршење техничког прегледа возила (у даљем тексту: технички преглед).

Продаја полиса осигурања од аутоодговорности од стране техничких прегледа не сматра се пословима заступања у осигурању у смислу Закона о осигурању.

Продају полиса осигурања од аутоодговорности код техничког прегледа могу вршити само запослени у том лицу, који имају овлашћење за обављање послова заступања у осигурању издато сагласно Закону о осигурању.

Друштво за осигурање и технички преглед, као и са њима повезана лица, не могу, осим уговора о продаји полиса осигурања, закључивати уговоре о закупу пословног простора, нити друге правне послове којима технички преглед остварује друге приходе и погодности из средстава друштва за осигурање или са њим повезаног лица.

Технички преглед не може наплаћивати премију осигурања.

Члан 45.

Режијски додатак у обављању послова осигурања од аутоодговорности може износити до 23% бруто премије тог осигурања.

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности, укључујући и трошкове прибаве, не могу бити већи од оствареног режијског додатка из става 1. овог члана, а провизија за продају полиса осигурања од аутоодговорности не може износити више од 5% бруто премије тог осигурања.

Друштво за осигурање дужно је да у оквиру финансијских извештаја посебно саставља упоредни преглед прихода и расхода и да утврђује и исказује добит, односно вишак и губитак, односно мањак за обављање послова осигурања од аутоодговорности.

Друштво за осигурање дужно је да 1,2% бруто премије осигурања од аутоодговорности издвоји као део превентиве и да квартално уплаћује на посебан рачун за увођење, функционисање и унапређење система за праћење, контролу и регулисање саобраћаја - видео надзор над путевима.

Друштва за осигурање ће издвајања из става 4. овог члана вршити у року од пет година.

Средства из става 4. овог члана користе се у складу са законом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима.

5. Посебне одредбе о спровођењу осигурања од аутоодговорности

1) Овлашћени представник за одлучивање о одштетном захтеву

Члан 46.

Овлашћени представник за одлучивање о одштетном захтеву по основу осигурања од аутоодговорности (у даљем тексту: овлашћени представник) је лице које у име и за рачун одговорног друштва за осигурање прикупља информације, предузима мере потребне за одлучивање о одштетном захтеву и у држави пребивалишта оштећеног лица врши одговарајуће исплате у случају штета насталих због саобраћајне незгоде у држави чланици Европске уније која није држава пребивалишта оштећеног лица, односно у трећим државама чији је национални биро осигурања члан Система међународне карте осигурања, а проузрокованих употребом моторних возила која су осигурана и уобичајено се налазе у некој од држава чланица Европске уније различитој од државе пребивалишта оштећеног лица.

Овлашћени представник мора имати сва потребна овлашћења за заступање друштва за осигурање у односу на оштећено лице и државне органе, и у тој држави мора имати своје седиште, односно пребивалиште.

Овлашћени представник мора бити оспособљен за обраду одштетних захтева на службеном језику државе за коју је именован.

Овлашћени представник може радити за једно или за више друштава за осигурање.

Изузетно од става 1. овог члана, оштећено лице може одштетни захтев остваривати непосредно од оног ко је проузроковао саобраћајну незгоду или од одговорног друштва за осигурање.

Правна лица из члана 35. овог закона и друга правна лица на која су, на основу овог закона, пренета права оштећеног лица на накнаду, немају право да остварују накнаду штете од овлашћеног представника.

Члан 47.

Друштво за осигурање које обавља послове осигурања од аутоодговорности на територији Републике Србије, дужно је да у свим другим државама чланицама Европске уније именује овлашћене представнике.

Друштво за осигурање преко Информационог центра из члана 50. овог закона, обавештава информационе центре других држава чланица Европске уније о имену и пребивалишту, односно седишту овлашћеног представника из става 1. овог члана.

Члан 48.

Именовање овлашћених представника у државама чланицама Европске уније не утиче на материјално право које се примењује при обради одштетних захтева, нити мења судску надлежност.

Члан 49.

Одговорно друштво за осигурање или његов овлашћени представник, дужни су да у року од три месеца од дана подношења одштетног захтева, оштећеном лицу доставе:

- 1) образложену понуду за накнаду штете, ако су основ и висина штете неспорни;
- 2) образложени одговор, ако су основ и висина штете спорни.

Ако друштво за осигурање или његов овлашћени представник, у року из става 1. овог члана, оштећеном лицу не доставе образложену понуду за накнаду штете, односно образложени одговор, оштећено лице против одговорног друштва за осигурање може поднети тужбу у месту свог пребивалишта.

Народна банка Србије ће обавестити надзорни орган државе чланице Европске уније ако одговорно друштво за осигурање или његов овлашћени представник поступају супротно обавези из става 1. овог члана.

2) Информациони центар

Члан 50.

Информациони центар организује се у оквиру Удружења ради што ефикаснијег остваривања одштетног захтева у случају штете настале употребом моторних возила.

Информациони центар:

- 1) прикупља податке од значаја за остваривање одштетних захтева и води регистар тих података;
- 2) омогућује увид у податке из тачке 1) овог става;
- 3) пружа помоћ оштећеним лицима при прикупљању података из регистра из тачке 1) овог става и из регистра информационих центара других држава чланица Европске уније.

Регистар из става 2. тачка 1) овог члана садржи податке о:

- 1) регистарским ознакама, врстама, маркама, типовима и бројевима шасија моторних возила регистрованих у Републици Србији;
- 2) бројевима полиса осигурања од аутоодговорности за возила из тачке 1) овог става;
- 3) трајању осигуравајућег покрића на основу уговора о осигурању од аутоодговорности;

4) пословном имену и седишту друштва за осигурање које пружа осигуравајуће покриће на основу уговора о осигурању из тачке 3) овог става;

5) имену и презимену, датуму рођења, пребивалишту, односно пословном имену и седишту осигураника;

6) имену и пребивалишту, односно седишту овлашћених представника које су именовала друштва за осигурање из Републике Србије у другим државама чланицама Европске уније;

7) списку власника моторних возила који су у Републици Србији изузети од обавезе осигурања од аутоодговорности.

Подаци из става 3. овог члана прикупљају се од друштава за осигурање и из евиденције регистрованих моторних возила у Републици Србији.

На захтев оштећеног лица, податке из става 3. овог члана Удружење ће затражити и из регистара информационих центара других држава чланица Европске уније.

Друштво за осигурање и орган надлежан за евиденцију регистрованих моторних возила у Републици Србији, дужни су да податке из става 3. овог члана редовно достављају Удружењу.

Податке из става 3. тач. од 1) до 5) овог члана, Информациони центар чува најмање десет година од дана одјаве регистрације моторног возила или престанка важења полисе осигурања.

Ради пружања помоћи при прикупљању података из става 2. тачка 3) овог члана, Информациони центар сарађује са информационим центрима других држава чланица Европске уније.

Члан 51.

Информациони центар је дужан да оштећеним лицима, у року од десет година од дана саобраћајне незгоде, из свог или из регистра информационог центра друге државе чланице Европске уније, без одлагања омогући увид у следеће податке:

1) пословно име и седиште одговорног друштва за осигурање;

2) број полисе осигурања друштва из тачке 1) овог става;

3) име и презиме, односно пословно име и пребивалиште, односно седиште овлашћеног представника у Републици Србији, кога је именовало одговорно друштво за осигурање.

Информациони центар, на захтев оштећеног лица, прикупља податке о имену и презимену, односно пословном имену и пребивалишту, односно седишту власника, уобичајеног возача или евидентираног корисника моторног возила, ако је оштећено лице исказало правни интерес за прикупљање такве информације. Информациони центар податке прикупља, пре свега, од друштава за осигурање и од органа надлежног за регистрацију моторних возила.

Информациони центар прикупља за оштећено лице податке о имену и презимену, односно пословном имену и пребивалишту, односно седишту лица које је одговорно за штету проузроковану употребом моторног возила за које важи изузетак од обавезе осигурања од аутоодговорности.

Члан 52.

Информациони центар је дужан да свим оштећеним лицима и другим учесницима саобраћајне незгоде омогући увид у податке и коришћење података, у складу са овим законом.

Обрада и чување података, омогућавање увида у податке и коришћење података који су по својој природи лични подаци, обавља се сагласно одредбама члана 9. став 3. овога закона.

3) Биро за накнаду штете

Члан 53.

Биро за накнаду штете организује се у оквиру Удружења.

Оштећено лице са пребивалиштем у Републици Србији одштетни захтев може поднети Бироу за накнаду штете, ако је саобраћајна незгода настала у другој држави чланици Европске уније, односно у трећој држави чији је национални биро осигурања члан Система међународне карте осигурања, а проузрокована је моторним возилом које је осигурано, односно уобичајено се налази у другој држави чланици Европске уније.

Биро за накнаду штете одговоран је само у изузетним случајевима кад одговорно друштво за осигурање, односно његов овлашћени представник нису испунили своје обавезе прописане овим законом.

Оштећено лице из става 2. овог члана може одштетни захтев поднети Бироу за накнаду штете ако:

- 1) у року од три месеца од дана подношења одштетног захтева одговорном друштву за осигурање или његовом овлашћеном представнику, то друштво за осигурање или његов овлашћени представник нису поступили у складу са чланом 49. овога закона;
- 2) одговорно друштво за осигурање у Републици Србији није именовало овлашћеног представника, осим ако је оштећено лице већ поднело одштетни захтев непосредно одговорном друштву за осигурање и ако је то лице у року од три месеца од дана подношења одштетног захтева добило образложен одговор одговорног друштва за осигурање;
- 3) у року од два месеца од дана подношења одштетног захтева, није било могуће идентификовати моторно возило, односно одговорно друштво за осигурање.

Члан 54.

Биро за накнаду штете дужан је да се изјасни о одштетном захтеву у року од два месеца од дана подношења одштетног захтева. Биро за накнаду штете обуставиће поступак ако друштво за осигурање или његов овлашћени представник испуне своје обавезе из члана 49. овога закона.

Биро за накнаду штете о пријему одштетног захтева и о томе да ће у року од два месеца од дана пријема одштетног захтева поступити на одговарајући начин одмах обавештава:

- 1) одговорно друштво за осигурање или његовог овлашћеног представника;
- 2) орган за накнаду штете у држави чланици Европске уније у којој је регистровано седиште друштва за осигурање код којег је закључен уговор о осигурању од аутоодговорности;
- 3) лице које је проузроковало саобраћајну незгоду, ако је оно познато.

Члан 55.

Оштећено лице из члана 53. став 2. овога закона не може поднети Бироу за накнаду штете одштетни захтев ако је покренуло судски поступак непосредно против лица које је проузроковало саобраћајну незгоду или одговорног друштва за осигурање.

Правна лица, на која су на основу закона прешла права оштећених лица на накнаду штете према лицу које је проузроковало саобраћајну незгоду или одговорном друштву за осигурање и правна лица из члана 35. овог закона, немају право на накнаду штете од Бироа за накнаду штете.

Ако је Биро за накнаду штете оштећеном лицу из члана 53. став 2. овог закона исплатио штету, има право на накнаду исплаћеног износа штете и трошкова од органа за накнаду штете оне

државе чланице Европске уније код чијег је друштва за осигурање, у складу са закљученим међународним споразумима, закључен уговор о осигурању од аутоодговорности.

Биро за накнаду штете дужан је да, у складу са закљученим међународним споразумима, накнади исплаћени износ штете органу за накнаду штете државе чланице Европске уније, ако се ради о обавези на основу уговора о осигурању од аутоодговорности друштва за осигурање које је регистровано на територији Републике Србије.

Члан 56.

Ако није могуће идентификовати моторно возило које је проузроковало штету, односно ако у року од два месеца од дана подношења одштетног захтева није било могуће утврдити одговорно друштво за осигурање, оштећено лице из члана 53. став 2. овог закона може свој одштетни захтев поднети Бироу за накнаду штете.

Биро за накнаду штете који накнади штету оштећеном лицу има право на накнаду исплаћеног износа штете и трошкова, у складу са закљученим међународним споразумима, и то:

- 1) у случају да није било могуће утврдити одговорно друштво за осигурање – од гарантног фонда државе чланице Европске уније у којој се моторно возило уобичајено налази;
- 2) у случају да није могуће идентификовати моторно возило – од гарантног фонда државе чланице Европске уније у којој се саобраћајна незгода догодила;
- 3) у случају моторног возила из трећих држава – од гарантног фонда државе чланице Европске уније у којој се саобраћајна незгода догодила.

Члан 57.

Средства потребна за рад Бироа за накнаду штете формирају се из доприноса друштава за осигурање која обављају послове осигурања од аутоодговорности. Висину потребних средстава утврђује Удружење и о томе обавештава друштва за осигурање. Допринос појединог друштва за осигурање сразмеран је његовом уделу у броју закључених уговора о осигурању од аутоодговорности у Републици Србији у претходној години.

Друштва за осигурање дужна су да уплате доприносе из става 1. овог члана, у року од 15 дана од дана пријема обавештења Удружења.

Средства Бироа за накнаду штете воде се на посебном рачуну Удружења.

4) Регистар штетних догађаја

Члан 58.

Регистар штетних догађаја организује се у оквиру Удружења, ради обезбеђења података о штетним догађајима, односно одштетним захтевима оштећених лица по основу осигурања од аутоодговорности, а обухвата податке за период од последњих пет година у коме осигураник има закључен уговор о осигурању од аутоодговорности.

Друштво за осигурање дужно је да, за потребе Регистра из става 1. овог члана, достави Удружењу податке о штетним догађајима, по основу закључених уговора о осигурању од аутоодговорности, за поједино моторно возило и осигураника, односно о постављеним одштетним захтевима.

Члан 59.

Друштво за осигурање дужно је да осигуранику изда потврду о поднетим одштетним захтевима по основу његовог осигурања од аутоодговорности, у року од 15 дана од дана подношења захтева, а која се односи на период из члана 58. став 1. овог закона.

5) Обављање послова осигурања од аутоодговорности од стране лица из Европске уније, односно стране државе

Члан 60.

Друштво за осигурање државе чланице Европске уније, односно стране државе и огранак тог друштва који према Закону о осигурању могу обављати послове обавезног осигурања на територији Републике Србије, мора бити члан Удружења и на њих се сходно примењују одредбе члана 75. овог закона.

Друштво за осигурање, односно огранак из става 1. овог члана, дужно је да именује представника који има седиште, односно пребивалиште у Републици Србији и да његово име, односно пословно име и пребивалиште, односно седиште проследи Народној банци Србије и Удружењу.

Именовани представник из става 2. овог члана, у име и за рачун друштва за осигурање, односно огранка из става 1. овог члана, обрађује одштетне захтеве и исплаћује штете оштећеним лицима, заступа друштво пред судовима и надлежним органима у Републици Србији.

Именовани представник из става 2. овог члана може обављати и послове овлашћеног представника из члана 46. овог закона.

Именовани представник из става 2. овог члана, дужан је да послове из ст. 3. и 4. овог члана обавља на српском језику.

IV. ОСИГУРАЊЕ ВЛАСНИКА ВАЗДУХОПЛОВА ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕНУ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА И ПУТНИЦИМА

Обавеза осигурања власника ваздухоплова од одговорности за штету причињену трећим лицима и путницима

Члан 61.

Власник ваздухоплова дужан је да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету коју употребом ваздухоплова причини трећим лицима и путницима.

Треће лице из става 1. овог члана је свако лице, осим путника и чланова летачке и кабинске посаде ваздухоплова који су на дужности у току лета.

Путник из става 1. овог члана је свако лице које се превози ваздухопловом, уз сагласност власника ваздухоплова, осим чланова летачке и кабинске посаде ваздухоплова који су на дужности у току лета.

Уговор о осигурању из става 1. овог члана покрива и штете причињене терету и пртљагу.

Уговор о осигурању из става 1. овог члана не мора покривати штете причињене терету и пртљагу, ако се ваздухоплов не користи у комерцијалне сврхе.

Уговором о осигурању из става 1. овог члана покривене су и штете због ризика рата и тероризма, отмице ваздухоплова, саботаже, противправног присвајања ваздухоплова и грађанских немира.

Изузетно од става 6. овог члана, за ваздухоплове којима МТОМ износи до 500 kg, а који се не користе у комерцијалне сврхе, односно који се користе за обуку пилота, спортско или аматерско летење, унутар ваздушног простора Републике Србије, уговор о осигурању из става 1. овог члана не мора покривати штете због ризика рата и тероризма.

Власник иностраног ваздухоплова који улази у ваздушни простор Републике Србије мора бити осигуран од одговорности за штету из става 1. овог члана, ако нема друго обезбеђење за накнаду штете или ако међународним уговором није друкчије уређено.

Изузетно од става 8. овог члана, власник ваздухоплова који није регистрован у Републици Србији, односно држави чланици Европске уније, односно чији је ваздухоплов регистрован изван територије Европске уније и чији летови не укључују слетање на територију или полетање са територије Европске уније, односно Републике Србије, него само лет у ваздушном простору Републике Србије, не мора уговором о осигурању из става 1. овог члана имати покривене штете причињене путницима, терету и пртљагу.

Регистрација ваздухоплова и продужење регистрације може се извршити кад се органу надлежном за регистрацију поднесе доказ о закљученом уговору о осигурању из става 1. овог члана.

Власник ваздухоплова који не подлеже обавезној годишњој регистрацији, дужан је да закључи уговор о осигурању из става 1. овог члана приликом добијања одговарајуће дозволе за употребу.

Висина суме осигурања

Члан 62.

Износ најниже суме осигурања, по једном штетном догађају, одређене уговором о осигурању из члана 61. став 1. овог закона утврђује Влада, на предлог Народне банке Србије.

Најнижа сума осигурања из става 1. овог члана не може бити нижа од:

1) за штете причињене трећим лицима:

(1) за моторне једрилице којима МТОМ износи више од 20 kg	10.000 SDR
(2) за слободне балоне са посадом	20.000 SDR
(3) за ваздухоплове којима МТОМ износи:	
– мање од 500 kg	750.000 SDR
– мање од 1.000 kg	1.500.000 SDR
– мање од 2.700 kg	3.000.000 SDR
– мање од 6.000 kg	7.000.000 SDR
– мање од 12.000 kg	18.000.000 SDR
– мање од 25.000 kg	80.000.000 SDR
– мање од 50.000 kg	150.000.000 SDR
– мање од 200.000 kg	300.000.000 SDR
– мање од 500.000 kg	500.000.000 SDR
– 500.000 kg и више	700.000.000 SDR

2) за појединог путника 250.000 SDR

- 3) за личне ствари путника које се налазе у кабини ваздухоплова 1.000 SDR
- 4) за терет и регистрован пртљаг, по kg 17 SDR

Изузетно од става 2. тачка 2) овог члана, најнижа сума осигурања, по једном штетном догађају, одређена уговором о осигурању из члана 61. став 1. овог закона за ваздухоплове којима МТОМ износи 2.700 kg или мање, који се не користе у комерцијалне сврхе, за појединог путника износи 100.000 SDR.

Одлука из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Примена одредаба о накнади штете

Члан 63.

На питања одговорности власника ваздухоплова за штету коју причини трећим лицима и путницима, која нису уређена одредбама овог одељка, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на накнаду штете причињене трећим лицима употребом моторног возила, као и одредбе закона којима су уређени облигациони односи и основи својинскоправних односа у ваздушном саобраћају.

V. ОСИГУРАЊЕ ВЛАСНИКА ЧАМАЦА ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕНУ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Обавеза осигурања власника чамца од одговорности за штету причињену трећим лицима

Члан 64.

Власник чамца са сопственим погоном снаге мотора преко 15 kW, који се сагласно прописима о регистрацији чамца уписује у одговарајући регистар, дужан је да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету коју употребом чамца причини трећим лицима услед смрти, повреде тела или нарушавања здравља.

Под штетом из става 1. овог члана подразумева се и штета која је причињена трећем лицу услед пада или избацивањем ствари из чамца.

Трећим лицем из става 1. овог члана не сматра се лице које се превози чамцем.

Власник иностраног чамца који плови у домаћим територијалним водама мора бити осигуран од одговорности за штету из става 1. овог члана, ако нема друго обезбеђење за накнаду штете или ако међународним уговором није друкчије уређено.

Регистрација чамца и продужење регистрације може се извршити кад се органу надлежном за регистрацију поднесе доказ о закљученом уговору о осигурању из става 1. овог члана.

Висина суме осигурања

Члан 65.

Износ најниже суме осигурања, по једном штетном догађају, на коју може бити уговорено осигурање из члана 64. став 1. овог закона утврђује Влада, на предлог Народне банке Србије.

Најнижа сума осигурања из става 1. овог члана не може бити нижа од 200.000 евра.

Одлука из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Примена одредаба о накнади штете

Члан 66.

На питања одговорности власника чамца за штету коју причини трећим лицима, која нису уређена одредбама овог одељка, сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на накнаду штете причињене трећим лицима употребом моторног возила, као и одредбе закона којима су уређени облигациони односи и основи својинскоправних односа у унутрашњој и поморској пловидби.

VI. МЕРЕ НАДЗОРА

Врсте мера

Члан 67.

Кад у вршењу надзора утврди да је друштво за осигурање повредило обавезе из члана 6, члана 9, чл. од 24. до 27, чл. 39. и 40, чл. од 42. до 45. и чл. 70, 106. и 108. овог закона, Народна банка Србије може, независно од мера надзора предвиђених Законом о осигурању, изрећи и следеће мере, и то:

- 1) јавно објавити информације о неизвршавању или неблаговременом извршавању обавеза друштва или о пословању друштва супротно прописима, на терет друштва;
- 2) одузети сагласност директору или другом одговорном лицу у друштву, дату сагласно Закону о осигурању;
- 3) привремено забранити друштву обављање послова обавезног осигурања;
- 4) одузети друштву дозволу за обављање послова обавезног осигурања;
- 5) изрећи новчану казну друштву, као и председнику, односно члану органа друштва.

Новчана казна

Члан 68.

Новчана казна из члана 67. тачка 5) овог закона, која се изриче друштву за осигурање не може бити мања од 1% ни већа од 5% прописаног износа новчаног дела основног капитала друштва за осигурање за обављање послова обавезног осигурања, а председнику, односно члану органа друштва, мања од једне зараде ни већа од збира дванаест зарада које су та лица примала у периоду до дана доношења решења.

Новчане казне из става 1. овог члана уплаћују се у корист буџета Републике Србије

Решење о изрицању новчане казне, након достављања лицу из става 1. овог члана, представља извршну исправу.

Критеријуми за изрицање мера

Члан 69.

Народна банка Србије одлуку о мерама из члана 67. овог закона, доноси на основу оцене:

- 1) тежине, односно последица неизвршавања или неблаговременог извршавања обавеза друштва за осигурање утврђених овим законом и њиховог обима, као и пословања друштва супротно прописима;

2) степена угрожавања стабилности тржишта осигурања, односно развоја обавезног осигурања

3) дотадашњег степена утврђених незаконитости и неправилности у пословању друштва за осигурање;

4) показане спремности и способности органа друштва за осигурање да отклоне утврђене неправилности у пословању друштва.

VII. ПОВЕРАВАЊЕ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА УДРУЖЕЊУ ОСИГУРАВАЧА СРБИЈЕ

Члан 70.

Удружење, чији су чланови сва друштва за осигурање која обављају послове обавезног осигурања у саобраћају, врши следећа јавна овлашћења:

1) обавља послове националног бироа осигурања који произлазе из међународног споразума о осигурању власника моторних возила од одговорности за штете настале употребом моторних возила у земљи или иностранству;

2) прописује и штампа обрасце и врши контролу употребе међународне карте осигурања власника моторних возила од одговорности за штете настале употребом моторних возила у земљи или иностранству, као и обраду одштетних захтева у вези с тим осигурањем (зелена карта);

3) води Информациони центар, Биро за накнаду штете и Регистар штетних догађаја;

4) прикупља, обрађује, чува, доставља, односно објављује на свом веб сајту податке од значаја за обављање послова поверених овим законом, укључујући и податке о постављеним одштетним захтевима по свакој полиси осигурања за примену бонус-малус система, које су друштва за осигурање дужна да достављају Удружењу;

5) представља друштва за осигурање пред државним и другим надлежним органима у земљи и међународним организацијама за осигурање;

6) утврђује висину доприноса који уплаћују друштва за осигурање ради обезбеђивања средстава за извршење послова Удружења поверених овим законом;

7) доноси кодекс о понашању у пословима обавезног осигурања;

8) обавља друге послове утврђене овим законом.

Министарство надлежно за послове финансија даје сагласност на висину доприноса из става 1. тачка б) овог члана, о чему Удружење обавештава Народну банку Србије.

Удружење саставља обрачун прихода и расхода који се односи на вршење јавних овлашћења и доставља га министарству надлежном за послове финансија.

Удружење је дужно да податке за примену бонус-малус система, по захтеву, достави Народној банци Србије и друштву за осигурање.

Члан 71.

Надзор над вршењем јавних овлашћења од стране Удружења врши министарство надлежно за послове финансија.

Ако министарство надлежно за послове финансија утврди да се јавна овлашћења не врше у складу са међународним споразумом и овим законом, наложиће да се утврђене неправилности отклоне у одређеном року.

Члан 72.

Влада даје сагласност на део статута Удружења који се односи на вршење јавних овлашћења, по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове финансија Републике Србије и Народне банке Србије.

Удружење подноси Влади годишњи извештај о вршењу јавних овлашћења најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

VIII. ГАРАНТНИ ФОНД

Оснивање

Члан 73.

Овим законом оснива се Гарантни фонд.

Гарантни фонд има својство правног лица, које стиче даном уписа у регистар.

Седиште Гарантног фонда је у Београду.

Средства за оснивање и почетак рада Гарантног фонда обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Послови

Члан 74.

Гарантни фонд се оснива ради економске заштите путника у јавном превозу и трећих оштећених лица, у случајевима када је штета причињена употребом неосигураног или непознатог превозног средства, као и за штету за чију накнаду је одговорно друштво за осигурање над којим је покренут стечајни поступак, у складу са овим законом.

У обављању послова из става 1. овог члана Гарантни фонд:

- 1) прима одштетне захтеве и врши њихову процену и ликвидацију;
- 2) исплаћује осигурану суму, односно накнаду штете;
- 3) остварује регресне захтеве у случајевима предвиђеним овим законом;
- 4) образује резерве.

Обраду одштетних захтева, исплату осигуране суме, односно накнаде штете и остваривање регресних захтева Гарантни фонд може уговором поверити друштву за осигурање.

Средства

Члан 75.

Извори средстава Гарантног фонда су:

- 1) доприноси друштава за осигурање;
- 2) средства буџета Републике Србије у првој години рада;
- 3) приходи од улагања и други приходи Гарантног фонда;
- 4) други извори у складу са законом.

Средства која се образују доприносом друштава за осигурање служе за покриће обавеза из члана 74. овог закона и за покриће трошкова пословања Гарантног фонда.

Друштва за осигурање средства из става 2. овог члана обезбеђују издвајањем из премије обавезних осигурања.

Доприноси друштва за осигурање исказују се у процентуалном износу у односу на бруто премију обавезних осигурања остварену у претходном месецу.

Висину доприноса друштва за осигурање утврђује управни одбор Гарантног фонда, уз сагласност Владе.

Намена средстава

Члан 76.

Средства Гарантног фонда користе се за исплату осигуране суме, односно накнаду штете оштећеним лицима, и то:

- 1) проузроковане употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства за које није био закључен уговор о обавезном осигурању, у смислу овог закона;
- 2) проузроковане употребом непознатог моторног возила, ваздухоплова и чамца;
- 3) проузроковане употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства за које је закључен уговор о обавезном осигурању са друштвом за осигурање над којим је покренут стечајни поступак.

За обавезе Гарантног фонда из става 1. овог члана не одговара друштво за осигурање.

Искључење права регреса

Члан 77.

Правна лица која обављају послове здравственог, пензијског и инвалидског осигурања, као и друга правна и физичка лица, која су на било који начин непосредно оштећеном лицу накнадила штету проузроковану употребом неосигураног или непознатог превозног средства, као и штету проузроковану употребом превозног средства за које је закључен уговор о обавезном осигурању са друштвом за осигурање над којим је покренут стечајни поступак, не могу истицати регресне захтеве према Гарантном фонду.

Вођење и улагање средстава намењених за исплату штета

Члан 78.

Гарантни фонд је дужан да своја средства која су намењена за исплату осигуране суме, односно накнаду штета држи на посебном депозитном рачуну отвореном код Народне банке Србије.

Средства из става 1. овог члана Гарантни фонд улаже сходном применом прописа којима је регулисано депоновање и улагање средстава осигурања друштава за осигурање.

Средства из става 1. овог члана не могу бити предмет принудне наплате.

Одговорност

Члан 79.

Гарантни фонд за своје обавезе одговара својом имовином.

Општа акта и зараде

Члан 80.

Гарантни фонд има статут и друге опште акте, у складу са законом и статутом.

Статут доноси управни одбор Гарантног фонда, уз сагласност Владе.

Статут се пре достављања Влади на сагласност доставља Народној банци Србије на мишљење. Управни одбор Гарантног фонда дужан је да размотри примедбе Народне банке Србије. О примедбама које није прихватио и разлoзима неприхватања тих примедба, управни одбор Гарантног фонда обавештава Владу приликом достављања статута на сагласност.

Статутом Гарантног фонда уређују се организација и пословање Гарантног фонда.

На зараде, накнаде и друга примања запослених у Гарантном фонду сходно се примењују прописи о зарадама, накнадама и другим примањима у јавним службама.

Органи

Члан 81.

Органи Гарантног фонда су управни одбор и директор.

Састав и избор управног одбора

Члан 82.

Управни одбор има пет чланова, укључујући и председника.

Председника и чланове управног одбора именује и разрешава Влада, и то:

- 1) председника и једног члана – на предлог министарства надлежног за послове финансија;
- 2) једног члана – на предлог Народне банке Србије;
- 3) два члана – на предлог удружења друштава за осигурање.

Председник и чланови управног одбора именују се на период од четири године и могу бити поново именовани.

Председник и чланови управног одбора нису запослени у Гарантном фонду.

Председник и чланови управног одбора остварују накнаду за свој рад у Гарантном фонду.

Надлежност управног одбора

Члан 83.

Управни одбор:

- 1) доноси статут и друга општа акта Гарантног фонда;
- 2) одлучује о висини доприноса друштва за осигурање из члана 75. овог закона;
- 3) усваја годишњи план рада Гарантног фонда;
- 4) усваја годишњи извештај о пословању Гарантног фонда;
- 5) усваја годишњи рачун и извештај о ревизији Гарантног фонда;
- 6) бира и разрешава овлашћеног ревизора који врши ревизију годишњег рачуна Гарантног фонда;
- 7) доноси пословник о свом раду;
- 8) врши друге послове утврђене законом и статутом Гарантног фонда.

Директор

Члан 84.

Директора Гарантног фонда именује и разрешава управни одбор, уз сагласност Владе.

Директор Гарантног фонда именује се на период од четири године и може бити поново именован.

Директор Гарантног фонда представља и заступа Гарантни фонд, предлаже управном одбору доношење аката и одлука из његове надлежности и стара се о извршавању одлука управног одбора.

Директор Гарантног фонда обавља и друге послове из надлежности Гарантног фонда, ако овим законом није одређено да је за обављање тих послова надлежан управни одбор.

Услови за именовање председника и чланова управног одбора и директора

Члан 85.

За председника и члана управног одбора, односно директора Гарантног фонда може бити именовано лице које:

- 1) има држављанство Републике Србије;
- 2) има високо образовање;
- 3) је признати стручњак у области осигурања, права или економије;
- 4) у последње три године није било члан управног или надзорног одбора или директор или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је отворен или спроведен поступак принудне ликвидације, односно стечаја;
- 5) није безусловно осуђивано на казну затвора дуже од шест месеци или за кажњиво дело које га чини неподобним за вршење ове функције.

Сукоб интереса

Члан 86.

Председник и чланови управног одбора Гарантног фонда, као и чланови њихових породица, не могу имати акције, оснивачке улоге ни дужничке хартије од вредности, нити могу бити спољни сарадници или чланови органа друштава за осигурање, предузећа за ревизију које врши ревизију финансијских извештаја Гарантног фонда или других правних лица са којима Гарантни фонд сарађује у обављању послова из своје надлежности .

Директор Гарантног фонда не може бити функционер у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, ни функционер политичке или синдикалне организације, нити спољни сарадник или члан органа правних лица из става 1. овог члана.

Вишак, односно мањак прихода над расходима

Члан 87.

Вишак прихода над расходима Гарантног фонда преноси се у наредну годину и урачунава се приликом одређивања висине потребних средстава Гарантног фонда за наредни период.

Вишак расхода над приходима Гарантног фонда покрива се из доприноса из члана 75. овог закона за наредни период, зависно од доспелих, а неизмирених обавеза Гарантног фонда.

Надзор

Члан 88.

Надзор над пословањем Гарантног фонда врши Народна банка Србије.

Надзор из става 1. овог члана, врши се сходном применом прописа којима је уређено вршење надзора над пословањем друштава за осигурање.

Ако се у поступку надзора над пословањем Гарантног фонда утврде незаконитости, Народна банка Србије ће наложити мере за њихово отклањање сходном применом прописа којима су утврђене мере које Народна банка Србије може изрећи према друштву за осигурање.

Пословање Гарантног фонда подлеже ревизији у складу са законом.

Годишњи рачун

Члан 89.

Годишњи рачун за претходну годину, са извештајем о пословању и извештајем овлашћеног ревизора, Гарантни фонд подноси Народној банци Србије и министарству надлежном за послове финансија до 30. априла текуће године.

Примена одредаба о праву на исплату осигуране суме, односно накнаду штете

Члан 90.

Одредбе овог закона које се односе на поступак остваривања права на исплату осигуране суме, односно права на накнаду штете оштећеним лицима сходно се примењују и на Гарантни фонд, ако одредбама овог одељка није друкчије уређено.

Исплата осигуране суме, односно накнада штете када није закључен уговор о обавезном осигурању

Члан 91.

Штета проузрокована употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства чији власник није закључио уговор о обавезном осигурању, а био је дужан да се осигура према одредбама овог закона, накнађује се у истом обиму и према истим условима као да је, на дан настанка штетног догађаја, био закључен уговор о обавезном осигурању.

Регресни захтев, по исплати осигуране суме, односно накнаде штете, остварује се од власника моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства који није закључио уговор о обавезном осигурању, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Накнада штете проузроковане употребом непознатог превозног средства

Члан 92.

Штета због смрти, повреде тела или нарушавања здравља проузрокована употребом непознатог моторног возила, ваздухоплова и чамца накнађује се до износа на који је овим законом ограничена обавеза друштва за осигурање за штету проузроковану употребом тих превозних средстава, на дан настанка штетног догађаја.

У случају штете проузроковане непознатим моторним возилом, Гарантни фонд ће штете на стварима накнадити ако је неком учеснику саобраћајне незгоде накнадио штету због тешке телесне повреде које су захтевале болничко лечење, уз учешће оштећеног лица у штети од 10%, с

тим што то учешће не може износити више од 500 евра у динарској противвредности на дан штетног догађаја.

Ако се после накнаде штете установи да је моторно возило, ваздухоплов или чамац проузроковао штету, регресни захтев се остварује према друштву за осигурање са којим је био закључен уговор о обавезном осигурању, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Исплата осигуране суме, односно накнада штете од друштва за осигурање над којим је покренут стечајни поступак

Члан 93.

Штета проузрокована употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства, а уговор о обавезном осигурању је био закључен са друштвом за осигурање над којим је покренут стечајни поступак, накнађује се из средстава Гарантног фонда.

На Гарантни фонд који је исплатио осигурану суму, односно накнаду штете, прелазе права оштећеног лица према стечајној маси. Гарантни фонд има право да пријави ово потраживање до окончања стечајног поступка друштва из става 1. овог члана.

Обавеза оштећеног лица приликом подношења захтева за накнаду штете

Члан 94.

Захтев за накнаду штете причињене у случајевима из члана 74. став 1. овог закона, оштећено лице подноси Гарантном фонду.

Уз захтев из става 1. овог члана, оштећено лице је дужно да приложи и одговарајући доказ да је штету проузроковало неосигурано превозно средство, непознато превозно средство, односно превозно средство које је осигурано код друштва за осигурање над којим је покренут стечајни поступак.

Тужба против Гарантног фонда

Члан 95.

Ако Гарантни фонд не одговори на захтев за накнаду штете у року од 90 дана од дана пријема захтева, оштећено лице може поднети тужбу суду против Гарантног фонда и о томе обавестити Народну банку Србије.

Исплата осигуране суме, односно накнада штете лицу које није држављанин Републике Србије

Члан 96.

Лице које није држављанин Републике Србије, а коме је на територији Републике Србије употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства у случајевима из члана 74. став 1. овог закона проузрокована штета, има право на исплату осигуране суме, односно право на накнаду штете према одредбама овог закона.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 97.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво или друго правно лице:

1) ако, као власник превозног средства, стави у саобраћај превозно средство за које није закључен уговор о обавезном осигурању (члан 4. став 1, члан 14. став 1, члан 18. став 1, члан 61. став 1. и члан 64. став 1);

2) ако, као власник превозног средства, возачу превозног средства не омогући да за време употребе превозног средства има полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о осигурању, а као власник моторног возила и Европски извештај о саобраћајној незгоди (чл. 8, 31, 36, 38. и 105);

3) ако, као власник превозног средства које служи за превоз путника у јавном превозу, на видном месту у превозном средству и на возној карти не назначи податке о закљученом уговору о обавезном осигурању (члан 14. став 5);

4) ако, као власник превозног средства, у року из члана 23. овог закона не обавести одговорно друштво за осигурање о саобраћајној незгоди (чл. 23, 63. и 66);

5) ако у том лицу продају полиса осигурања од аутоодговорности врше лица која немају овлашћење за обављање послова заступања у осигурању (члан 44. став 3);

6) ако са друштвом за осигурање или са њим повезаним лицем закључи уговор супротно члану 44. став 4. овог закона;

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 98.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ друштво за осигурање:

1) ако не закључи уговор о обавезном осигурању у складу са условима осигурања и тарифама премија, који су на снази у време закључења уговора о осигурању или одбије понуду за закључење тог уговора или уз закључен уговор о осигурању не преда услове осигурања и Европски извештај о саобраћајној незгоди (члан 5. ст. од 1. до 3. и члан 31. став 2);

2) ако отпочне да примењује услове обавезног осигурања, тарифу и премијски систем пре истека рока из члана 6. став 1. овог закона или после издавања налога из става 3. тог члана;

3) ако закључи уговор о обавезном осигурању супротно члану 7. овог закона;

4) ако не прикупља, не обрађује и не чува податке о осигураницима, осигураним превозним средствима, штетним догађајима и ликвидацији штета и друге податке, по основу обавезног осигурања и не одржава базу података о тим подацима или те податке не доставља Удружењу на прописан начин (члан 9. и члан 42. став 3);

5) ако не закључи уговор о осигурању од аутоодговорности на обрасцу полисе осигурања јединственом за територију Републике Србије (члан 19. став 1);

6) ако даном пријема одштетног захтева не евидентира захтев у посебној књизи штета, по редоследу пријема или ако у прописаним роковима од дана пријема одштетног захтева не утврди основ и висину тог захтева, не достави образложену понуду за накнаду штете, не исплати неспорни део накнаде штете, односно накнаду штете оштећеном лицу, односно не обавести то лице о непостојању основа на накнаду штете (члан 24. став 4, чл. 25. и 27, члан 39. став 3, члан 40, члан 49. и члан 106);

ба) ако не уплаћује средства у складу са чланом 35. овог закона;

7) ако не врши обрачун премије осигурања сагласно одредбама чл. 42. и 43. овог закона;

- 8) ако са техничким прегледом или са њим повезаним лицем закључи уговор супротно члану 44. став 4. овог закона;
- 9) ако омогући техничком прегледу наплату премије осигурања (члан 44. став 5);
- 10) ако послује супротно одредбама члана 45. овог закона;
- 11) ако не одреди овлашћеног представника за решавање штета у државама чланицама Европске уније (члан 47);
- 12) ако Удружењу не доставља податке прописане чланом 50. став 6. овог закона;
- 13) ако благовремено не изда потврду из члана 59. овог закона;
- 14) ако не уплаћује доприносе у Гарантни фонд, односно Удружење сагласно одредбама чл. 57, 70, 75. и 112. овог закона;
- 15) ако поступа супротно члану 108. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштву за осигурање новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Члан 99.

Новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара казниће се за привредни преступ одговорно лице у Удружењу:

- 1) ако не исплати накнаду штете оштећеном лицу у року из члана 39. став 4. овог закона;
- 2) ако на свом веб сајту не објављује благовремено податке из члана 42. став 4. и члана 70. став 1. тачка 4) овог закона;
- 3) ако не организује Информациони центар, Биро за накнаду штете и Регистар штетних догађаја и не обезбеди њихов рад у складу са овим законом (чл. од 50. до 58. и члан 70);
- 4) ако не доставља податке сагласно члану 70. став 4. овог закона.

Прекршаји

Члан 100.

Новчаном казном од 10.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај предузетник - власник превозног средства:

- 1) ако, као власник превозног средства, стави у саобраћај превозно средство за које није закључен уговор о обавезном осигурању (члан 4. став 1, члан 14. став 1, члан 18. став 1, члан 61. став 1. и члан 64. став 1);
- 2) ако, као власник превозног средства, возачу превозног средства не омогући да за време употребе превозног средства има полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о осигурању, а као власник моторног возила и Европски извештај о саобраћајној незгоди (чл. 8, 31, 36, 38. и 105);
- 3) ако, као власник превозног средства које служи за превоз путника у јавном превозу, на видном месту у превозном средству и на возној карти не назначи податке о закљученом уговору о обавезном осигурању (члан 14. став 5);
- 4) ако, као власник превозног средства, у року из члана 23. овог закона не обавести одговорно друштво за осигурање о саобраћајној незгоди (чл. 23, 63. и 66).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице - власник превозног средства новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

Члан 101.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај возач превозног средства:

1) ако за време употребе превозног средства нема полису осигурања или други доказ о закљученом уговору о осигурању, међународну исправу о осигурању од аутоодговорности или други доказ о постојању таквог осигурања или гранично осигурање и Европски извештај о саобраћајној незгоди или исте не предочи на захтев овлашћеног службеног лица или ако у случају саобраћајне незгоде свим учесницима те незгоде који на основу те полисе имају право подношења одштетног захтева не пружи личне податке и податке о осигурању, нити размени попуњен Европски извештај о саобраћајној незгоди (чл. 8, 31, 36, 38. и 105);

2) ако не пружи податке из члана 9. став 2. овог закона (члан 10. ст. 1. и 3).

За прекршај из става 1. тачка 2) овог члана казниће се и физичко лице – учесник штетног догађаја новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Прелазне одредбе које ће се примењивати до приступања Европској унији

Члан 102.

До приступања Републике Србије Европској унији примењиваће се одредбе чл. од 1. до 101. овог закона, осим за питања која су одредбама чл. од 103. до 108. овог закона друкчије уређена.

Члан 103.

Уговор о обавезном осигурању од аутоодговорности покрива штете настале на територији Републике Србије, ако међународним уговором није друкчије одређено.

Власник моторног возила дужан је да пре преласка границе моторним возилом закључи уговор о осигурању од аутоодговорности за штете причињене у иностранству и да о томе има међународну исправу.

Друштво за осигурање које је власнику моторног возила издало међународну исправу о постојању осигурања од аутоодговорности са покрићем ризика у иностранству, дужно је да оштећеном лицу накнади штету која је употребом тог возила проузрокована у иностранству, до висине одређене прописима о осигурању од аутоодговорности државе у којој је штета настала, односно у складу са међународним споразумом, уколико међународна исправа важи у земљи у којој је штета настала.

Удружење прописује и штампа образац међународне исправе из ст. 2. и 3. овог члана и врши контролу његове употребе, као и обраду одштетних захтева у вези с тим осигурањем.

Члан 104.

Страна правна лица која обављају послове здравственог, пензијског и инвалидског осигурања имају право истицања регресних захтева према друштву за осигурање сагласно члану 35. овог закона и под условом реципроцитета.

Лице које није држављанин Републике Србије, а коме је на територији Републике Србије употребом моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства у случајевима из

члана 74. став 1. овог закона проузрокована штета, има право на исплату осигуране суме, односно право на накнаду штете према одредбама овог закона под условом реципроцитета.

Члан 105.

Возач моторног возила иностране регистрације дужан је да, приликом уласка на територију Републике Србије, има ваљану међународну исправу о осигурању од аутоодговорности која важи за територију Републике Србије, која покрива штете најмање до износа утврђеног овим законом.

Међународном исправом из става 1. овог члана сматра се исправа чију ваљаност признаје Удружење, као члан Система међународне карте осигурања (зелена карта).

Удружење је гарант за обавезе засноване на исправи из става 1. овог члана, до износа суме осигурања важеће на дан настанка штетног догађаја.

Удружење благовремено обавештава орган надлежан за унутрашње послове о томе која се међународна исправа из става 1. овог члана сматра ваљаном.

Ваљаност међународне исправе о осигурању проверава орган надлежан за унутрашње послове на граничном прелазу, при уласку моторног возила на територију Републике Србије, као и приликом контроле саобраћаја.

Међународна исправа из става 1. овог члана потребна је и за моторно возило које се допрема у Републику Србију неким превозним средством, осим ако у Републици Србији неће бити коришћено.

Лица која немају ваљану међународну исправу из става 1. овог члана, дужна су да на граници закључе уговор о осигурању од аутоодговорности (гранично осигурање) са домаћим друштвом за осигурање, који важи само за територију Републике Србије.

Гранично осигурање из става 7. овог члана закључује се за време боравка на територији Републике Србије.

Члан 106.

Штете за које одштетни захтев износи мање од 500 евра у динарској противвредности и за које су уз захтев достављени докази на основу којих се може утврдити обавеза друштва за осигурање, сматрају се малим штетама.

Друштво за осигурање је дужно да накнаду штете из става 1. овог члана исплати у року од осам дана од дана пријема захтева.

Друштво за осигурање је дужно да штету исплати у року из става 2. овог члана и у случају кад у поступку накнаде штете утврди да је износ штете до 500 евра у динарској противвредности, иако захтев за накнаду штете није опредељен као захтев за накнаду штете из става 1. овог члана.

Члан 107.

(престао да важи)

Члан 108.

Друштва за осигурање која обављају послове осигурања од аутоодговорности дужна су да примењују заједничке услове осигурања, премијски систем са јединственим основама премије осигурања за те послове и минималну тарифу, који садрже и бонус-малус систем из члана 43. овог закона.

Народна банка Србије даје претходну сагласност на заједничке услове, премијски систем и тарифу из става 1. овог члана које доноси Удружење, као и на њихове измене и допуне.

2. Усклађивање пословања и завршне одредбе

Усклађивање пословања друштава за осигурање и успостављање базе података

Члан 109.

Друштва за осигурање која се баве пословима обавезног осигурања дужна су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од 60 дана од његовог ступања на снагу, осим ако одредбама овог закона за поједина питања није одређен други рок.

Друштво за осигурање организоваће базе података из члана 9. став 2. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу акта из члана 9. став 4. овог закона.

Усклађивање пословања Удружења

Члан 110.

Удружење је дужно да, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, усклади одредбе статута Удружења које се односе на вршење јавних овлашћења и да га достави Влади на сагласност, у складу са чланом 72. овог закона.

Удружење ће обавезе гарантног фонда при Удружењу, настале до дана ступања на снагу овог закона, измиривати сагласно прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Удружење је дужно да, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, донесе пропис из члана 9. став 4. овог закона.

Информациони центар из члана 50. овог закона отпочеће са радом у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Регистар штетних догађаја из члана 58. овог закона успоставиће се по истеку једне године од дана ступања на снагу овог закона, од када ће и друштво за осигурање отпочети са издавањем потврде из члана 59. овог закона за период за који располаже одговарајућим подацима.

Почетак рада Гарантног фонда

Члан 111.

До почетка рада Гарантног фонда послове из његовог делокруга обављаће Удружење, сагласно прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Удружење је дужно да пословање настало по основу обавеза гарантног фонда при Удружењу проистеклих по основу уговора о обавезном осигурању закљученим са друштвима за осигурање којима је одузета дозвола за обављање послова осигурања до дана ступања на снагу овог закона, обавља преко посебног наменског рачуна гарантног фонда при Удружењу.

Посебан наменски рачун гарантног фонда при Удружењу из става 2. овог члана Удружење је дужно да отвори по ступању на снагу овог закона.

Даном почетка рада Гарантног фонда Удружење ће том фонду пренети средства, права и обавезе у вези са тим средствима, који се односе на територију Републике Србије, као и припадајућу опрему, архиву и документацију која је служила за обављање послова тог фонда, осим оних који се односе на измиривање обавеза из става 2. овог члана. Гарантни фонд ће преузети и запослене у Удружењу који су у Удружењу, на дан ступања на снагу овог закона, обављали послове Гарантног фонда из става 1. овог члана.

Извори средстава за измиривање обавеза од стране гарантног фонда при Удружењу

Члан 112.

Извори средстава гарантног фонда при Удружењу за покриће обавеза из члана 111. став 2. овог закона су: додатни допринос друштава за осигурање и други извори сагласно прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Додатни допринос из става 1. овог члана уплаћују друштва за осигурање издвајањем из премије обавезног осигурања и средстава остварених од регресних захтева према лицима која нису закључила уговор о осигурању од одговорности, на начин, у роковима и обиму које утврђује министар надлежан за послове финансија.

Под другим изворима из става 1. овог члана сматрају се средства прибављена из буџета Републике Србије, део средстава остварених приватизацијом друштава за осигурање, донације домаћих и страних правних лица и друга средства која утврди министар надлежан за послове финансија.

Висину средстава из буџета Републике Србије утврђује министар надлежан за послове финансија.

Агенција за осигурање депозита, која обавља функцију стечајног управника у друштвима за осигурање којима је одузета дозвола за обављање послова осигурања до дана ступања на снагу овог закона и над којима је покренут поступак стечаја, дужна је да министарству надлежном за послове финансија доставља месечне извештаје о пријављеним потраживањима, као и пројекцију очекиваног доспећа обавеза за наредна три месеца за штете настале по основу закључених уговора о обавезном осигурању са тим друштвима за осигурање.

Удружење улаже средства која су намењена за измирење обавеза гарантног фонда при Удружењу, сходном применом прописа којима је регулисано депоновање и улагање средстава осигурања друштава за осигурање.

Именовање чланова управног одбора Гарантног фонда

Члан 113.

Влада ће именовати председника и чланове управног одбора Гарантног фонда најкасније 60 дана пре почетка рада Гарантног фонда.

Доношење статута и именовање директора Гарантног фонда

Члан 114.

Управни одбор Гарантног фонда ће у року од 30 дана од дана именовања председника и чланова управног одбора донети статут Гарантног фонда и именовати директора Гарантног фонда.

Рок за доношење прописа за извршавање овог закона

Члан 115.

Прописи за извршавање овог закона из члана 19. став 2, члана 26, члана 42. став 3. и члана 43. став 2. овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Почетак примене обавезног осигурања за власнике чамаца

Члан 116.

Власник чамца из члана 64. став 1. овог закона дужан је да закључи уговор о осигурању из тог члана, у складу са одредбама овог закона, најкасније до дана уписа чамца у одговарајући регистар, односно до дана обнављања тог уписа.

Одложена примена појединих одредаба Закона

Члан 117.

Поједине одредбе овог закона примењиваће се почев од, и то:

- 1) одредбе чл. 6, 27, 33, 34, 36, 37. и 38, члана 42. став 1, чл. од 46. до 49, члана 50. став 3. тачка 6) и став 8, члана 51, чл. од 53. до 57. и члана 60, од дана приступања Републике Србије Европској унији;
- 2) одредбе члана 22. по истеку пет година од дана ступања на снагу овог закона, а члана 43. став 3. по истеку три године од дана ступања на снагу овог закона;
- 3) одредбе члана 42. ст. од 2. до 4. и члана 43. став 1, по истеку једне године од дана ступања на снагу овог закона;
- 4) одредбе члана 61. ст. од 2. до 7. и став 9. и члана 62, од 1. јануара 2010. године;
- 5) одредбе члана 96, од дана приступања Републике Србије Светској трговинској организацији.

Престанак важења прописа

Члан 118.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе о обавезном осигурању (чл. 73. до 108, чл. 111. и 112) и одредбе чл. од 143. до 146. Закона о осигурању имовине и лица („Службени лист СРЈ”, бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99 и „Службени гласник РС”, бр. 55/2004), осим одредаба члана 86. тог закона, које престају да важе по истеку пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Даном приступања Републике Србије Европској унији престају да важе одредбе пододељка 1. одељка X овог закона (чл. од 102. до 108), осим:

- 1) одредаба члана 104, које престају да важе даном приступања Републике Србије Светској трговинској организацији;
- 2) одредаба члана 107, које престају да важе 1. јануара 2012. године;
- 3) одредаба члана 108, које престају да важе деведесетог дана од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Ступање на снагу Закона

Члан 119.

Овај закон ступа на снагу 12. октобра 2009. године.

*Самостални чланови Закона о измени
Закона о обавезном осигурању у саобраћају
(„Службени гласник РС“, бр. 78/2011)*

Члан 2.

Гарантни фонд из члана 73. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/2009) отпочеће са обављањем послова утврђених тим законом најкасније до 30. јуна 2012. године.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу 20. октобра 2011. године.